

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 675/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Advokátska kancelária, Floriánska 16, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 4 Nt 3/2014 z 19. júna 2014 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 Tos 71/2014 z 28. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. apríla 2015 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Nt 3/2014 z 19. júna 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Tos 71/2014 z 28. novembra 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Uznesením Okresného súdu v Michalovciach, v konaní pod sp. zn.: 4Nt 3/2014 zo dňa 19. 06. 2014 bol návrh na povolenie obnovy konania podľa § 399 ods. 2 Tr. poriadku zamietnutý. Voči predmetnému uzneseniu zahlásil odsúdený sťažnosť, ktorá bola následne dňa 31. 07. 2014 odôvodnená.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach, v konaní pod sp. zn.: 8 Tos/71/2014 zo dňa 28. 11. 2014 bola sťažnosť odsúdeného sťažovateľa zamietnutá.

...

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe okrem iných práv a záruk (právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a pod.) zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia je korelátom práva strany prednášať návrhy a argumenty, aby na ne dostala odpoveď. Je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny.

...

K návrhu na povolenie obnovy konania boli predložené prehlásenia a obrazovo-zvukové záznamy na CD nosiči svedkov, ktorí potvrdzujú nevinu sťažovateľa, a ide o také dôkazy, ktoré neboli súdu vopred známe.

...

Súdy sa žiadnym spôsobom nevysporiadali so skutočnou prítomnosťou nových svedkov, ktorí neboli v pôvodnom konaní vypočutí. Súdy rovnako žiadnym spôsobom neverifikovali možnosť výpovedí svedkov, ktorí neboli v konaní vypočutí. Z uvedeného dôvodu považujeme zamietnutie povolenie obnovy konania bez výsluchu nových svedkov za predčasné a neodôvodnené.

Obdobne sa nie je možné stotožniť s odôvodnením o sťažnosti rozhodujúceho súdu, ktorý na str. 2 uznesenia zo dňa 28. 11. 2014 konštatuje, že obhajca odsúdeného spochybnil výsledky vykonaného dokazovania, pričom ako to vyplýva zo zápisnice o verejnom zasadnutí zo dňa 19. 06. 2014 návrhy na doplnenie dokazovania, teda ani návrhy na vypočutie svedkov neboli.

Na str. 5 zápisnice o verejnom zasadnutí právny zástupca odsúdeného jednoznačne poukázal na existenciu svedkov, ktorí v prípade poskytnutia ochrany budú vypovedať, čím sa naplnila podmienka existencie nových dôkazov, súdu skôr neznámych, na základe ktorých malo dôjsť k povoleniu obnovy konania a nie len k suchému skonštatovaniu, že vina bola odsúdenému dostatočne preukázaná.

...

Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

...

Je nanajvýš pozoruhodné, že sa žiaden z konajúcich súdov nevysporiadal s tvrdeniami sťažovateľa o existencii nových dôkazov, svedeckých výpovedí a nikto týchto svedkov nielenže nevypočul, ale bližšie sa o nich ani nezaujímal.»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Uznesením Okresného súdu v Michalovciach, v konaní pod sp. zn.: 4Nt 3/2014 zo dňa 19. 06. 2014 a uznesením Krajského súdu v Košiciach, v konaní pod sp. zn.: 8Tos/71/2014 zo dňa 28. 11. 2014 bolo porušené základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, v konaní pod sp. zn.: 8 Tos/71/2014 zo dňa 28. 11. 2014 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- €, ktoré sú Okresný súd v Michalovciach a Krajský súd v Košiciach povinní spoločne a nerozdielne mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Michalovciach a Krajský súd v Košiciach sú povinní uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] trovy konania a to spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie

konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/08, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali

za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy, dohovoru a listiny uznesením okresného súdu

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených článkov ústavy, dohovoru a listiny uznesením okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému uzneseniu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Nt 3/2014, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená

právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia označených článkov ústavy, dohovoru a listiny uznesením okresného súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu je zverené krajskému súdu ako odvolaciemu súdu.

Podľa ustanovenia § 185 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť.

Podľa ustanovenia § 185 ods. 2 Trestného poriadku sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta okrem uznesenia o začatí trestného stíhania. Uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Podľa ustanovenia § 402 ods. 3 Trestného poriadku proti uzneseniu o návrhu na povolenie obnovy konania je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti uzneseniu okresného súdu účinný opravný prostriedok (sťažnosť) na dosiahnutie nápravy ním tvrdeného porušenia označených práv (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany označených práv vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného súdu, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených článkov ústavy, dohovoru a listiny uznesením krajského súdu

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že uznesením sp. zn. 8 Tos 71/2014 z 28. novembra 2014 krajský súd ako odvolací súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy konania.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať uznesenie krajského súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatnil. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že v súlade so svojou konštantnou judikatúrou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09).

V nadväznosti na namietané porušenie označeného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že jeho integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorej vyplýva, že právo na spravodlivé konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však

neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Obdobne EŠLP v rozsudku Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.

V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Z uvedeného však nevyplýva záruka vydania správneho rozhodnutia, ako ani rozhodnutia v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. záruka úspechu v konaní pred všeobecným súdom.

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol: *„Za danej dôkaznej situácie je potrebné stotožniť sa so záverom okresného súdu, ktorý vecne a správne odôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým zamietol návrh odsúdeného [REDAKOVANÉ] na povolenie obnovy konania.*

V priebehu verejného zasadnutia konaného dňa 19. 6. 2014 okresný súd v podstate sa v celom rozsahu oboznámil s dokazovaním, ktoré bolo vykonané v pôvodnom konaní, pričom k prečítaným výpovediam jednotlivých svedkov neboli vznesené námietky zo strany odsúdeného [REDAKOVANÉ].. Pri posudzovaní, či sú splnené podmienky obnovy konania v zmysle citovaného ustanovenia, súd hodnotí návrh najskôr z hľadiska, či sú v ňom uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli skôr, teda v pôvodnom konaní alebo v konaní o predchádzajúcich návrhoch na povolenie obnovy konania známe. Až po zistení, že ide o takéto skutočnosti alebo dôkazy, prichádza do úvahy hodnotenie v tom smere, či by tieto skutočnosti alebo dôkazy mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi známymi už skôr viesť k inému rozhodnutiu, ako je pôvodný právoplatný rozsudok... Z uvedeného vyplýva, že dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por. nemôže byť každá nová skutočnosť alebo každý nový dôkaz, ale len skutočnosti a dôkazy

určitým spôsobom kvalifikované, t. j. také dôkazy, ktoré by samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o otázkach uvedených v citovanom zákonnom ustanovení. Súd rozhodujúci o návrhu na povolenie obnovy konania je preto povinný hodnotiť dôkazy, význam novej tvrdenej skutočnosti alebo nového, navrhnutého dôkazu vo vzťahu ku skutočnostiam a dôkazom vykonaným v pôvodnom konaní a až na základe takéhoto postupu môže dospieť k odôvodnenému záveru, či ide o také kvalifikované skutočnosti a dôkazy, ktoré by mohli viesť k inému rozhodnutiu ako je pôvodný právoplatný rozsudok.

V tejto súvislosti treba uviesť, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania zákon nedáva súdu možnosť preskúmať správnosť skutkových právnych záverov pôvodného odsudzujúceho rozhodnutia. Takéto konanie sa obmedzuje len na riešenie otázky, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy takého charakteru, aký predpokladá ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. vo vzťahu k výrokom, ktorých sa obnova môže týkať.

V posudzovanej veci správne v súlade so stavom veci a zákonom postupoval okresný súd, keď dospel k záveru, že návrh na povolenie obnovy konania je potrebné zamietnuť, lebo nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 (§ 399 ods. 2 Tr. por.).

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa vysporiadal otázkou vypočutia navrhnutých svedkov, ktorí mali potvrdiť, že poškodených nepichol odsúdený [REDAKOVANÉ], ale jeho syn [REDAKOVANÉ], pričom správne poukázal na skutočnosť, že s touto otázkou v merite veci konajúce súdy v základnom konaní sa už zákonným spôsobom vysporiadali.

Za týchto okolností preto krajský súd sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu v nadväznosti na jeho závery konštatoval, že v danom prípade nie sú plnené podmienky na povolenie obnovy konania v predmetnej veci týkajúce sa [REDAKOVANÉ].“

Ústavný súd pri hodnotení uznesenia krajského súdu vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého a druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a druhostupňové konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí

všeobecných súdov (prvostupňového aj druhostupňového), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu s uznesením okresného súdu a v nadväznosti na citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu. Okresný súd v označenom uznesení v časti relevantnej pre toto konanie najmä uviedol: *«Z uznesenia Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To 47/2013 zo 14. 10. 2013 vyplýva, že odvolací súd zamietol odvolanie odsúdeného [REDAKOVANÉ] proti rozsudku prvostupňového súdu. Z odôvodnenia tohto uznesenia okrem iného vyplýva, že prvostupňový súd dospel po zhodnotení jednotlivých výpovedí obžalovaných ako aj svedkov v úzkej súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním ku správne a nespochybniteľnému záveru, že nebohého [REDAKOVANÉ] a poškodeného [REDAKOVANÉ] bodol už odsúdený [REDAKOVANÉ] a obhajoba už odsúdeného [REDAKOVANÉ] (spočívajúca v tom, že skutok nespáchal on, ale jeho syn [REDAKOVANÉ]) bola v celom rozsahu vyvrátená.*

Súd v nadväznosti na vyššie uvedené rozhodnutia prvostupňového ako aj druhostupňového súdu pri vykonávaní dokazovania o návrhu na povolenie obnovy konania konštatuje, že odsúdený [REDAKOVANÉ] bol zo spáchania trestnej činnosti jednoznačne usvedčovaný výpoveďami poškodených a svedkov a to [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pričom poškodení a svedkovia už aj vo svojich prvotných výpovediach vykonaných hneď po spáchaní trestného činu ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] – dňa 7. 8. 2011) jednoznačne uvádzali, že páchatelom trestného činu – útoku na nebohého [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bol už odsúdený [REDAKOVANÉ]. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá bola na zábave spolu s už odsúdeným [REDAKOVANÉ] a ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že tento odsúdený pichol „len“ jedného muža, pričom z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní je zrejmé, že jedného muža pichol odsúdený [REDAKOVANÉ] a dvoch mužov pichol odsúdený [REDAKOVANÉ]. K výpoveď tejto svedkyne je potrebné uviesť, že táto svedkyňa nebola na zábave s poškodenými, ale ako

to už súd uviedol, bola tam s odsúdeným [REDACTED] a teda nie je predpoklad, aby vypovedala po nejakej dohode s poškodenými alebo s rodinou poškodeného...

Z návrhu na povolenie obnovy konania vyplýva, že navrhnutí svedkovia by mali potvrdiť tú skutočnosť, že poškodených nepichol už odsúdený [REDACTED], ale jeho syn [REDACTED]. Súd však poukazuje na to, že v rámci skúmania a rozhodovania o povolení obnovy konania je potrebné za nové skutočnosti považovať také skutočnosti, ktoré neboli predmetom dokazovania. Zároveň je potrebné posúdiť v rámci takéhoto konania či nové dôkazy a skutočnosti, ktoré sú predkladané súdu, v prípade ich pravdivosti môžu vyvolať dôvodné pochybnosti o správnosti napadnutého rozhodnutia a či je tu dôvodný predpoklad na zmenu rozsudku na základe predkladaných nových skutočností.

Na základe vykonaného dokazovania o návrhu na povolenie obnovy konania súd dospel k záveru, že na verejnom zasadnutí nevyšli najavo nové skutočnosti, alebo dôkazy, ktoré by mohli samy osebe, alebo v spojení s inými skutočnosťami a dôkazmi, už skôr známymi súdu odôvodniť iné rozhodnutie o vine ako to navrhuje odsúdený, pretože súd nepovažuje skutočnosť, ktorú majú potvrdiť navrhnutí svedkovia, spočívajúcu v tom, že páchatelom útoku na nebohého [REDACTED] a [REDACTED] nebol už odsúdený [REDACTED], ale [REDACTED] za novú skutočnosť, pretože touto skutočnosťou sa už zaoberal prvostupňový súd vo svojom rozsudku a druhostupňový súd vo svojom uznesení, ktorým potvrdil zákonnosť prvostupňového rozhodnutia a touto skutočnosťou o inom útočníkovi- páchatelovi sa súdy zaoberali už na základe samotných výpovedí v tom čase obžalovaných [REDACTED] a [REDACTED], pričom došli k záveru, že vina v tom čase obžalovaného [REDACTED] bola jednoznačne preukázaná a to na základe výpovedí priamych svedkov, ktorí usvedčovali v tom čase obžalovaného [REDACTED] zo spáchania trestného činu, časť z ktorých bola vypočutá bezprostredne po spáchaní trestného činu, teda bez možnosti nejakých dohôd a ktorí následne usvedčovali už odsúdeného zo spáchania trestného činu aj vykonanými konfrontáciami.

Samotné odsúdeným uvádzané skutočnosti, vrátane návrhu na vypočutie svedkov nie sú teda novými skutočnosťami, ktoré by či už samy osebe, alebo v spojení s už známymi skutočnosťami mohli viesť k inému rozhodnutiu, či už o vine alebo treste, ako je to uvedené v rozsudku Okresného súdu Michalovce sp. zn. IT/44/2012 v spojení s uznesením Krajského

súdu v Košiciach sp. zn. 8To 47/2013 a preto súd návrh na povolenie obnovy konania zamietol.»

Pri posudzovaní prípadných negatívnych ústavnoprávných dôsledkov tak v danom prípade ide o posúdenie, či rozhodnutia všeobecných súdov nevykazujú známky svojvôle, o čom by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by rozhodnutia všeobecných súdov neobsahovali dostatok dôvodov na ich vydanie, resp. ak by sa všeobecné súdy dostatočne presvedčivým spôsobom nevysporiadali s relevantnou argumentáciou sťažovateľa.

Podľa § 393 ods. 1 Trestného poriadku ak sa skončilo trestné stíhanie vedené proti určitej osobe právoplatným rozsudkom, právoplatným trestným rozkazom alebo právoplatným uznesením, možno v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok pokračovať, len ak bola povolená obnova konania.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Účelom obnovy konania nie je revízia pôvodného trestného stíhanie ani verifikovanie pôvodne vykonaných dôkazov či spochybňovanie spôsobu ich hodnotenia. Tieto sú totiž nezvratné, nemožno ich meniť ani inak korigovať a dôkazy už vykonané

v pôvodnom konaní už nemožno opakovať. V konaní o návrhu na povolenie obnovy konania už súd nepreskúmava zákonnosť pôvodného rozhodnutia, ale iba preskúmava, či nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie v otázke viny alebo trestu. Úloha ústavného súdu sa v zmysle už uvedeného obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania.

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného, ústavný súd konštatuje, že skutkové a právne závery krajského súdu (aj keď spôsobom stotožnenia sa so závermi okresného súdu) sú dostatočné a presvedčivé.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd jasne, zrozumiteľne (aj keď spôsobom stotožnenia sa so závermi okresného súdu) vysvetlil, prečo v prípade sťažovateľa nie sú splnené dôvody na povolenie obnovy konania podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku. Krajský súd vychádzajúci z ústavne konformnej interpretácie označených ustanovení Trestného poriadku v napadnutom uznesení skonštatoval nedostatok nových skutočností a nových dôkazov, ktoré by či už same osebe, alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu. Napokon krajský súd vzhľadom na eventualitu prijatého záveru, aký prichádza do úvahy pri rozhodovaní o návrhu na povolenie obnovy konania, nebol povinný vyhovieť požiadavke sťažovateľa, bol len povinný vysvetliť a zdôvodniť mu, na základe čoho dospel k prijatým záverom. Podľa názoru ústavného súdu si krajský súd túto úlohu splnil, a tým si zastal svoju pozíciu orgánu, ktorý je v prvom rade povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa.

Právny záver o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania bol založený na racionálnej analýze skutkového stavu a ústavne akceptovateľnom výklade

relevantnej právnej úpravy. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje. Ústavný súd navyše poukazuje na právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy, dohovoru a listiny neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že je v záujme navrhovateľov, aby k podnetu priložili čo najviac im dostupných dôkazov, a tým ústavný súd presvedčili, že prijatie ich podnetu na konanie vo veci samej má svoje opodstatnenie. Ústavný súd nie je substituentom navrhovateľov pri zabezpečovaní dôkazov ich tvrdení v podnete, ak si ich navrhovatelia môžu zabezpečiť sami (I. ÚS 35/99).

Ústavný súd z uvedeného dôvodu a so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa konštatuje, že sťažnosť nie je v tejto časti objektívne spôsobilá vyvolať začatie konania, pretože nespĺňa náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a preto ju z uvedeného dôvodu mohol v tejto časti odmietnuť už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25

ods. 2 zákona o ústavnom súde) z dôvodu nesplnenia náležitostí predpísaných zákonom o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2015